

Ny ordförande för universitetsstyrelsen

Universitetet har stor betydelse för Stockholm • Storleken och ämnesbredden en utmaning

Kerstin Calissendorff, justitieråd i Högsta domstolen, är sedan den 1 maj ordförande i styrelsen för Stockholms universitet.

– Jag har en särskild relation till Stockholms universitet eftersom jag själv har pluggat där. Det känns som en både intressant och spännande uppgift att få vara med och leda den imponerande verksamheten som bedrivs vid universitetet, säger hon.

Universitetsstyrelsen är universitetets högsta instans. Styrelsen består av företrädare för verksamheten (däribland rektor), företrädare för allmänna intressen och företrädare för de studerande. Dessutom finns fackliga representanter för de anställda med närvaro- och yttranderätt. Företrädare för allmänna intressen utses av regeringen och hämtas från myndigheter och näringsliv.

Styrelsen har en mängd olika arbetsuppgifter. Den beslutar om en arbetsordning för universitetet, det vill säga arbetsfördelningen mellan universitetsstyrelsen och rektor, delegering av beslutanderätt, handläggningen av vissa ärenden samt formerna i övrigt för verksamheten. Den åskar anslag från regeringen och gör den övergripande fördelningen av medel mellan områdena naturvetenskap respektive humaniora, juridik och samhällsvetenskap. Den tillser att det görs en årsredovisning och tar del av Riksrevisionens revision. Vidare tar styrelsen del av riskanalyser och avgör om det bör fattas något beslut utifrån dessa.

– Styrelsen ansvarar för övergripande och principiella frågor. Vi är ett bollblank för rektor som har ett stort eget beslutsområde, förklarar Kerstin Calissendorff.

Det finns ett samhälleligt krav att universitetet ska vara en del av samhället och Kerstin Calissendorff tycker att universitetet lyckas väl med att finnas och verka i staden Stockholm.

– Universitetet har en stor betydelse för staden. Här studerar cirka 67 000 studenter och verksamheten omsätter omkring 4,3 miljarder kronor.

En särskild utmaning för Stockholms universitet är dess stora utbud av vitt skilda utbildningar och studenter med olika studiemål;

här finns studenter som går fleråriga program, men också studenter som sporadiskt läser kortare kurser. Kerstin Calissendorff konstaterar att Stockholms universitet ligger något under snittet i antalet examinerade studenter i förhållande till dess storlek. Till en del kan det ha att göra med att Stockholm är Sveriges hetaste arbetsmarknad och att studenterna hinner få jobb innan de är klara. Samtidigt imponeras hon av att universitetet rent administrativt klarar av att erbjuda en sådan bredd av utbildningar utan att tubba på kvaliteten.

Liksom sin företrädare, Sten Hekscher, är Kerstin Calissendorff jurist. Att den bakgrunden skulle vara särskilt meriterande i sammanhanget tror hon inte. Möjligen kan viss vana vid att leda sammanträden och det specifikt juridiska sättet att tänka strukturerat och fokusera på det som är relevant vara en fördel.

– Enligt Chris Heister (landshövding i Stockholms län) var det min bakgrund som ordförande i Granskningsnämnden för radio & TV, min tid som delägare på Cederquist och min nuvarande anställning som gjorde mig lämpad eftersom jag har erfarenheter från både myndighet och näringsliv.

Viss inblick i hur universitetsadministrationen fungerar fick hon redan som amanuens för dåvarande dekanus Hans Thornstedt. Senare i livet har hon kommit tillbaka som gästlärare och hon deltar ofta i verksamheten vid Stockholm Centre for Commercial Law.

Universitetsstyrelsen har ännu bara haft ett möte, så mycket är nytt och okänt för Kerstin Calissendorff. Därför var det tacksamt att utbildningsdepartementet bjöd in henne och de andra nyutträdde ordförandena för landets universitetsstyrelser. Särskilt utbildningsminister Jan Björklund pekade på den utmaning som minskade årskullar kommer att innebära för samtliga lärosäten.

– Det var bra att träffa de andra ordförandena. De är ju i samma båt. Kanske blir det aktuellt att skapa ett nätverk mellan oss.

Vissa problem är säkert likartade, men hon tror att de små landsortsuniversiteterna står inför andra utmaningar, exempelvis just vad gäller

Kerstin Calissendorff på sin arbetsplats – Högsta domstolen i det Bondeska palatset.

just minskade årskullar. En utmaning för Stockholms universitet är att det är svårt att få studenterna att läsa utomlands.

– Visst kan man benchmarka sig mot de andra universiteterna, men jag tror nog ändå att vi

har ganska olika förutsättningar, säger Kerstin Calissendorff.

Tre nya universitet för utlandsstudier i juridik

Från och med september 2013 med antagning våren 2014 kan juriststudenterna vid Stockholms universitet söka juridikkurser vid tre nya utländska universitet: Penn State University och University of Illinois i USA samt Fudan University i Kina. För antagning till de två lärosätena i USA krävs minst 180 hp, det vill säga motsvarande en bachelor, vilket krävs för att läsa de graduate-kurser som erbjuds. Till Fudan krävs som vanligt när det gäller utbytesstudier att studenterna har minst två år avklarade.

Redan i höst åker de första studenterna på avtalen i USA – en till Penn State University

och fyra till University of Illinois. Dessa platser släpptes under vårterminens utlysning till alla som sökte i den ordinarie omgången och fylldes snabbt.

Studenter som inte har mer än 150 hp i början av hösten kan söka redan i september fast de inte kommer att ha tillgodogjort sig tillräckligt antal högskolepoäng förrän vid terminens slut. Urvalsgruppen studenter med 150 hp har dock betydligt sämre chanser att antas än urvalsgruppen studenter med 180 hp. Utbyteskoordinatörerna rekommenderar därför att studenter med endast 150 hp väntar med att söka till i januari

2014 för antagning till hösten 2014 eftersom de då de har tillgodogjort sig de 30 hp som saknas.

Fudan University i Shanghai är högt rankat av bland annat Times Higher Education och QS. Stockholms universitet har sedan tidigare ett centralt avtal med det kinesiska universitetet, men det avtalet omfattar inte kurser i juridik. Under våren har Juridiska institutionen i Stockholm slutit ett lokalt institutionsavtal med Fudan University Law School. Det innebär att juriststudenterna vid Stockholms universitet nu även kan söka juridikkurser vid Fudan University Law School. Ansökan till Fudan University

Law School görs genom utbyteskoordinatörerna vid Juridiska institutionen.

Under hösten kommer ytterligare satsningar göras för att förhoppningsvis kunna sluta fler avtal med Law Schools i amerikanska södern respektive västkusten. Under 2014 planeras en särskild satsning på utbytesavtal med Law Schools i Asien och Australien.

Hon blev årets lärare 2013

Jobbar med case-metodik • Viktigt att öva juridisk argumentation

Jessika van der Sluijs, docent i civilrätt, har tilldelats priset Årets lärare 2013.

– Det var väldigt kul och oväntat. Jag visste inte ens att jag var nominerad, säger hon.

De senaste åren har Jessika van der Sluijs jobbat med problembaserad undervisning. Det är en kursändring som delvis bottnar i hennes egna misstag.

– Jag insåg att jag stod och pratade medan studenterna bara satt och ”tittade på”. Det är studenterna som ska prata och analysera, inte jag. Det är värdefullt att gå igenom det som studenterna redan har läst som om läraren var en levande talbok. Undervisningen ska ta vid där studiematerialet slutar.

Problembaserad undervisning har stöd i den pedagogiska forskningen. Att bli nominerad av studenterna till Årets lärare känns därför som en bekräftelse på att metoden fungerar och är uppskattad tycker Jessika van der Sluijs. Hon märker också en skillnad i studenternas prestationer.

– De blir mer kreativa som jurister. Istället för att desperat leta efter Det Rätta Svaret så löser de juridiska problemen och tränar upp sin argumentationsteknik.

Numer jobbar hon aktivt med så kallad case-metodik. Det finns många varianter av case-metodik; en gemensam nämnare för dem är att studenterna utifrån olika roller de får sig tilldelade – exempelvis ombud, domare eller lagstiftare – ska lösa ett konkret juridiskt problem.

– Till mina seminarier förbereder jag vanligtvis två-tre caseövningar. En variant är små rättegångsspel. Studenterna får då ett case och cirka 15 minuter att förbereda sig på. Sedan följer en argumentationsdel varefter ”domarna” får några minuter på sig att enas om en dom. Ett case tar ungefär en halvtimme. En annan form är förhandlingsspel. Studenterna tilldelas olika expertroller utifrån vilkas perspektiv de ska diskutera en viss fråga.

FOTO: PRIVAT

Tillsammans med Mauro Zamboni har Jessika van der Sluijs skrivit en artikel i Juridisk tidskrift om pedagogik för juriststudenter.

Jessika van der Sluijs framhåller hur viktigt det är att studenterna får öva sig i argumentation. Vad man än ägnar sig åt som jurist måste man vara bra på att argumentera för en viss juridisk lösning och kunna skilja mellan bra och dåliga argument.

– Att argumentera juridiskt handlar inte i första hand om att argumentera rättspolitiskt utan om rent rättsteknisk argumentation, att hänvisa till rätt källor och kunna förutse och utvärdera motargumenten. Då gäller det att ha koll på sin materia.

Jessika van der Sluijs hoppas kunna fortsätta utveckla de pedagogiska modellerna, till exempel genom att åka till Harvard Law School och studera deras pedagogiska metoder. Det är viktigt att det finns en progression, inte bara i den

juridiska, utan även i den pedagogiska metoden på utbildningen.

– Att ha samma pedagogiska modell genom hela utbildningen hämmar studenternas lärande.

Tillsammans med Mauro Zamboni, professor i allmän rättslära, har Jessika van der Sluijs skrivit en artikel i Juridisk Tidskrift (nr 3 2012/2013) där de utvecklar sina idéer om utbildning för juriststudenter. Förutom fördelarna med problembaserat lärande lyfter de fram behovet av en tydligare koppling mellan forskning och undervisning.

Kandidater till Årets lärare nomineras av lärare och studenter vid Stockholms universitet. Kollegiet för högskolepedagogik föreslår fyra pristagare, en från varje fakultet, för rektor som fattar det slutgiltiga beslutet.

På webben

- Per Jonas Nordell berättar om sitt konstverk
- Ny docent: Patricia Shaughnessy
- Seminarium: Föreningar från båtuppläggningsplatser – vem ansvarar?
- Juridicum i Almedalen
- Juriststudent fick utmärkelsen Global Swede 2013

Att prenumerera på Juridicums nyhetsbrev är gratis. Skicka din postadress till staffan.westerlund@juridicum.su.se så får du nästa nyhetsbrev i din brevlåda.

Ny avhandling

Jämfört med USA är värdepappersmarknaden inom EU inte lika ekonomiskt effektiv. Det beror på att regelsystemen och den tekniska infrastrukturen för transaktioner av värdepapper skiljer sig åt mellan de två handelsområdena. Det konstaterar Thomas Ordeberg i en ny avhandling. I avhandlingen redogör han också för vilka olika vägval EU har för att effektivisera sin finansmarknad.

En möjlighet är att välja den amerikanska modellen med utbyggd infrastruktur och detaljreglering. Att bygga upp en sådan infrastruktur är emellertid mycket dyrt, åtminstone innan den har betalat tillbaka sig. Han poängterar också att man bör ha i åtanke att USA är ett land med ett gemensamt språk och en gemensam valuta sedan lång tid tillbaka.

Avhandlingen *The Best There Is?: An Inquiry into Best Execution Rules* finns i fulltext i publikationsdatabasen DiVA.

Disputationen ägde rum den 5 juni 2013.

Ökande intresse för skandinavisk rätt i världen

I över 50 år har Stiftelsen Stockholm Institute for Scandinavian Law givit ut en engelskspråkig skriftserie om skandinavisk rätt för en internationell publik.

– Skriftserien är en unik källa för skandinavisk rätt. Ingen annan nordisk fakultet har något liknande. Ofta är det den enda skandinaviska juridiska tidskrift som icke-nordiska universitetsbibliotek har, om de alls har någon, säger Ulf Bernitz, professor i europeisk integrationsrätt samt ordförande för skriftserien och redaktionsrådet.

Institutet grundades 1956 på initiativ av Folke Schmidt, professor i civilrätt med inriktning mot arbetsrätt.

– Folke var internationellt orienterad på ett sätt som inte var så vanligt för jurister på den tiden och han hade ett stort internationellt kontaktnät, berättar Ulf Bernitz.

Den första volymen i skriftserien *Scandinavian Studies in Law* gavs ut 1957. På 1950-talet väckte den nordiska modellen, och de sociala och ekonomiska framstegen den förde med sig, beundran ute i världen. Folke Schmidt menade att den skandinaviska rättskulturen var en vital del av modellen och att den därför förtjänade större internationell uppmärksamhet.

– Skandinavisk rättskultur kan sägas stå på två ben: Det ena benet är den skandinaviska rättsrealismen, en rättsfilosofisk inriktning starkt kritisk till naturrättsliga idéer som ägnar sig mindre åt begreppsanalys och mer åt att knyta an till rådande samhällsförhållanden och har större fokus på en ändamålstolkning av rätten. Det andra benet består i en tydlig social orientering och en stark rättsutveckling präglad av moderna idéer, förklarar Ulf Bernitz.

Sedan Peter Wahlgren, professor i rättsinformatik, övertog redaktörskapet 1999 har varje volym i skriftserien haft ett tema, till exempel Commercial Law, Human Rights och ICT Law.

– Det finns hundratals Law Journals i världen. Men jag känner inte till någon annan Law Journal som är både regional och tematisk på detta sätt, säger Peter Wahlgren.

Tillsammans med en ämnessakkunnig ringar redaktionsstyrelsen in vilka frågeställningar som kan vara relevanta för det valda temat för volymen. En lista upprättas över lämpliga författare. Listan skickas till kontaktpersoner vid de nordiska universiteten som kompletterar med namn som eventuellt saknas. Deltagande i volymen sker genom inbjudan. Författarna är huvudsakligen rättsvetenskapliga forskare, men

det förekommer att framstående praktiker bidrar med artiklar.

På institutets webbplats finns mer än 800 artiklar från skriftseriens 54 första volymer i fulltext. Den senaste volymen är den 57:e i ordningen och handlar om kommersiell rätt. Vidare finns engelska beskrivningar av skandinaviska rättsvetenskapliga bibliotek, de skandinaviska ländernas grundlag, domstolsorganisationer och advokatsamfund. Besöksstatistiken på webbplatsen avslöjar ett stadigt ökande intresse för skandinavisk rätt.

– Nedladdningarna av fulltexterna har ökat flera hundra procent de senaste åren och besökarna kommer från hela världen. Många laddar även ner från den juridiska databasen Heinonline där de första femtio volymerna också är tillgängliga i fulltext, säger Peter Wahlgren.

Institutet lagerhåller även exemplar av skriftserien i bokform. Lärare och forskare är välkomna att kontakta institutet om de vill ta med sig exemplar av *Scandinavian Studies in Law* som gåva vid utlandsbesök och liknande.

– Vi donerar hela serien till universitet som inte har råd att skaffa den själva. Den som har kontakt med universitet som kan tänkas vara intresserade får gärna höra av sig, säger Peter

Wahlgren. Institutet ombesörjer även leveransen.

Mycket har förändrats sedan Folke Schmidts tid. Idag finns betydligt mycket mer engelsk litteratur om skandinavisk rätt än förr, men i Norden är det fortfarande de skandinaviska språken som dominerar utgivningen. Juridikens internationalisering och tre av de nordiska ländernas medlemskap i EU innebär förstås att skandinavisk rätt influeras av andra rättskulturer. Men influenserna går även åt andra hållet enligt Ulf Bernitz.

– Den skandinaviska rättsrealismen står sig väl och skandinavisk rättsutveckling ligger fortfarande i framkant. Det finns därför ett intresse från unionen av att de skandinaviska medlemsländerna är med och bidrar till rättsutvecklingen. Naturligtvis domineras utvecklingen av de stora länderna. Därför är det viktigt att vi för fram det skandinaviska sättet att tänka på och lösa juridiska problem. Där har *Scandinavian Studies in Law* en viktig roll att fylla.

Läs mer om institutet på scandinavianlaw.se

Ansvarig utgivare: Staffan Westerlund, tel: 08-16 12 82 • fax: 08-15 89 35 • staffan.westerlund@juridicum.su.se
Besöksadress: Universitetsvägen 10 C, Frescati • Postadress: Stockholms universitet, Juridiska institutionen, 106 91 Stockholm
Bidrag publiceras i mån av plats.
Produktion: Staffan Westerlund

Foto och text: Staffan Westerlund om ej annat anges
Tryck: Kaigan AB. Nyhetsbrevet Juridicum utkommer med tre nummer per termin.
Distribution: Nyhetsbrevet distribueras till cirka 500 företag, myndigheter och organisationer. Nyhetsbrevet kan hämtas på plan 3 och 4 i C-huset, Frescati och på Juridicums webbplats: www.juridicum.su.se.
Prenumeration: Kontakta redaktören för en kostnadsfri prenumeration.
Nyhets tips: Tas tacksamt emot av ansvarig utgivare.